

ifke Lov, ikke havt nogen Bestemmelsesret, og hun er altsaa kommet til at sidde der som Enke, uden at Godseieren har havt den mindste Bestemmelsesret til at afgjøre, om det skulde være hende eller ikke. Og naar hun nu gittede sig, hvad skete saa? Dersom hun ikke kan komme overeens med Godseieren, saa maa hun maaskee tvinges til at leve i det saakaldte polske Hgteskab. Har da Godseieren nogen- somhelst Bestemmelsesret over, hvem hun skal lade Gaarden drive af som sin Holskarl? Nei, hun kan lade en Karl drive Gaarden og skatte og valte med hendes Sager, uden at Godseieren har mindste Bestemmelsesret derover, saa jeg seer ikke, at Godseieren, hvad enten vi gaar ind paa dette Forslag eller ikke, faaer mere eller større Bestemmelsesret med Hensyn til Personerne, end han ellers vilde faae. Den ærede Rigsdagsmand vilde gjøre gjeldende, at man her skabte en ny Klasse af Fæstere; da det imidlertid allerede er besvaret af andre ærede Talere. Skal jeg forbigaae det, idet jeg ogsaa finder, at her slet ikke er Tale om nogen ny Slags Fæstere, da her slet ikke er Tale om noget nyt Fæste, thi det gamle Fæstebrev skulde vedblive at gjælde. Den samme ærede Rigsdagsmand opholdt sig meget ved Udtryk, som det lod til han havde en saadan Forskjærlighed for, at han oftere gjentog dem, at man nemlig her ved Lov vilde omgjorde Fæsteternes Dyd og Sædelighed; men her har han opfattet Forslaget galt; thi her er ikke Tale om ved Loven at omgjorde disse Fæsteternes Dyd, men om at skaffe saadanne Ting bort, der moralsk tvinger flere af dem til at blive udydige. (En Stemme: Snak! Nei! Jo!) Ja, det kan ikke nytte, at man siger „Snak“ eller „Sludder“, **det er Tilfældet!** Den ærede Rigsdagsmand gif meget vidt i sine Slutninger, idet han, efterat jeg troede, han havde sluttet saavidt han vilde, endnu bestandig kom til, at han vilde slutte et Skridt videre og atter et Skridt videre, tilsidst sluttede han virkelig saa langt, at jeg frygtede han vilde komme ganske

bort; han tilføiede ogsaa ganske rigtigt selv siden: „for saavidt mine Slutninger ere rigtige,“ saa er Det og Det Tilfældet og han havde fuldkommen Grund til at tilføie, for saavidt mine Slutninger vare rigtige; thi de vare fuldkommen urigtige, og det syntes han ogsaa selv indirecte at indrømme, idet han sagde: for saavidt mine Slutninger ere rigtige, maa den ærede Forslagsstiller ogsaa foreslaae Det og Det; men dersom han foreslog Det og Det, saa vilde man smile af ham ganske imod Sædvane. Idet den ærede Rigsdagsmand saaledes erkjender, at dersom hans Slutninger vare rigtige, maatte Forslagsstilleren komme med nye Forslag, som man ganske imod Sædvane vilde smile af, synes det at maatte bringe ham til at indsee, at det maatte været hans Mangel paa Evne til at sammenligne rigtigt, der har bragt ham til aldeles urigtige Sammenligninger.

Den ærede Indenrigsminister gjorde forskjellige Paastande med Hensyn til Indgreb i Eiendomsretten og med Hensyn til, at der var andre Enker her i Landet, som han gjerne vilde hjælpe paa, dersom man kom med Forslag for deres Vedkommende. Jeg veed nu ikke hvilket Slags Enker han meente; thi det omtalte den ærede Minister ikke, men jeg antager, at han meente Embedsmænds Enker, thi de have jo sædvanlig en stor Sympathi fra den Side; men jeg troer ikke, at den ærede Rigsdagsmand, der er fremkommet med dette Forslag, har nødig at fremkomme med Forslag i saa Henseende, thi der er vistnok mange Andre, som kunne og ville gjøre dette meget bedre. Iøvrigt var den ærede Ministers Uttringer lutter Paastande uden Beviser, og derimod kan altsaa Paastande fra den modsatte Side veie ligesaa meget op.

Rettelse.

Nr. 167. Sp. 2653 L. 28 „aldrig“ læs: „aldrig“.
Sp. 2654 L. 2 „alderede“ læs: „alene“.